

Vinirlar uchun charxlash tiplari

Jonibek Alisher o'g'li Berdiqulov
Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada stomatologiyada vinir tayyorlashda qo'llaniladigan turli charxlash tiplari va ularning klinik qo'llanilishi tahlil qilinadi. Vinir charxlashning turli texnikalari, ularning afzalliklari va kamchiliklari, shuningdek estetik va funktsional natijaga ta'siri ko'rib chiqiladi. Maqola amaliy stomatologlar va talabalar uchun vinirlar bilan ishlashda optimal charxlash metodlarini tanlashda yo'riqnomadir. Vinir deb, tishlarning old yuzasiga yopishtiriladigan juda yupqa qoplamalarga aytiladi. Ular emaldagi qorayish, mayda yoriqlar, sinishlar yoki kichik notekisliklarni maskalab, tabassumni estetik ko'rinishda qiladi. Ushbu qoplamalar keramika yoki kompozit moddalardan ishlab chiqiladi. O'z navbatida har bir material o'zining ijobiy hamda salbiy tomonlariga ega.

Kalit so'zlar: vinir, charxlash tiplari, minimal invaziv stomatologiya, estetik stomatologiya, preparatsiya

Types of veneers

Jonibek Alisher o'glu Berdikulov
Samarkand State Medical University

Abstract: This article analyzes the different types of veneers used in dentistry and their clinical application. Various techniques of veneers, their advantages and disadvantages, as well as their impact on the aesthetic and functional result are considered. The article is a guide for practicing dentists and students in choosing the optimal sharpening methods when working with veneers. Veneers are very thin coatings that are glued to the front surface of the teeth. They mask discoloration, small cracks, fractures or small irregularities in the enamel, making the smile aesthetically pleasing. These coatings are made of ceramic or composite materials. In turn, each material has its own positive and negative sides.

Keywords: veneer, types of veneers, minimally invasive dentistry, aesthetic dentistry, preparation

Kirish. So'nggi yillarda estetik stomatologiya tez rivojlanmoqda, bu esa bemorlarning tabassum sifatiga bo'lgan ehtiyojini oshirmoqda. Vinirlar - estetik ko'rinishni yaxshilash va tishlarni himoya qilishda keng qo'llaniladigan materiallardan

biridir. Vinirlarni muvaffaqiyatli joylashtirish uchun tishning yuzasini mos ravishda tayyorlash - ya'ni charxlash jarayoni muhim hisoblanadi. Tish charxlashning turli tiplari mavjud bo'lib, ular tish to'qimalarini minimal darajada zarar yetkazgan holda optimal estetik natija berishga qaratilgan. Ushbu maqolada vinirlar uchun charxlash tiplari, ularning texnikasi va klinik qo'llanilishi batafsil tahlil qilinadi.

Asosiy qism

1. Vinir tayyorlash tamoyillari - Vinirlar minimal invaziv restorativ material bo'lib, ular odatda porselen yoki kompozit materiallardan tayyorlanadi. Vinir tayyorlashning asosiy maqsadi:

- Tishlarning umumiy estetik qiyofasini optimallashtirish.
- Tishning ichki qatlamlarini tashqi ta'sirlardan muhofaza qilish.
- Bemorning tabiiy tabassumini saqlash.

Tish charxlash jarayonida emal va dentin qatlamlari hisobga olinadi. Minimal invaziv yondashuvda faqat emal qatlamini oz miqdorda charxlash tavsiya qilinadi, bu esa tishning tabiiy mustahkamligini saqlashga yordam beradi.

2. Charxlash tiplari

Vinirlar uchun charxlash quyidagi turlarga bo'linadi:

a) Anterior (old tish) charxlash. Sirtli charxlash: Faqat tishning yuzasi oz miqdorda olib tashlanadi (0.3-0.7 mm). Estetik natija yuqori va tabiiy ko'rinish ta'minlanadi. Marginal charxlash: Tish chetlari yumshoq qilib, vinir bilan yaxshi o'tirishi uchun tayyorlanadi. Bu, ayniqsa, porselen vinirlar uchun muhimdir.

b) Posterior (orqa tish) charxlash. Funksional charxlash: Tishlarni oziqlanish va mastikasiya (chaynash) jarayonida mustahkamlikni saqlash uchun charxlanadi. Qalinlik odatda 0.5-1 mm bo'ladi.

c) Full-charxlash. Tishning barcha yuzalari tekis va bir xil qalinlikda charxlanadi. Bu usul, odatda, katta deformatsiyalar yoki rang o'zgarishlarini tuzatishda qo'llaniladi.

d) Minimal invaziv charxlash. Faqat estetik nuqsonlarni bartaraf etish uchun kerakli miqdorda charxlash amalga oshiriladi. Bunda dentin qatlamiga aralashmaslik muhimdir.

3. *Charxlash texnikasi.* Charxlashning texnik jihatlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Rulon yoki disklar yordamida charxlash: Yumshoq va aniq sirt hosil qilish uchun ishlatiladi.

Suv bilan charxlash: Issiqlikdan kelib chiqadigan asoratlarni oldini olish.

Tish shaklini belgilash: Vinirlar tishga to'liq mos kelishi uchun sirt profilingi oldindan belgilanishi lozim.

4. Klinik va estetik natija

Charxlash turini tanlash tishning holati, bemorning estetik talablari va vinir materialiga bog'liq. Minimal invaziv charxlash tabiatga yaqin ko'rinish beradi, full-

charxlash esa katta deformatsiyalarni bartaraf etadi. Har bir metodning o'z afzallik va kamchiliklari mavjud.

Vinirlarni o'rnatgandan so'ng quyidagilarga amal qilish lozim:

- Vinirlarning to'g'ri ekspluatatsiyasi: Vinirlarga xizmat ko'rsatish oddiy tish gigiyenasidan farq qilmaydi - ertalab va kechqurun tishlarni tozalash, tish oralig'ini maxsus iplar-flosslar bilan tozalab turish hamda doimiy stomatolog ko'rigiga borish ularning uzoq saqlanishini ta'minlaydi.

- Zararlovchi ta'sirlardan saqlanish: Old tishlar orqali qattiq mahsulotlarni chaynash vinirlarga shikast yetkazishi mumkin, shu bois bunday odatlardan tiyilish maqsadga muvofiq. Shuningdek, tishlardan mexanik vosita sifatida foydalanish (masalan, idish ochish) qat'iy tavsia etilmaydi.

- Davriy monitoring: Stomatologning muntazam tekshiruvi vinirlarning o'rnatilishi, mustahkamligi va umumiy holati bo'yicha erta ogohlantirish berib, har qanday nosozlikni vaqtida bartaraf etish imkonini beradi.

Xulosa. Vinirlar stomatologiyada estetik va funksional natijani ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Tish charxlashning turli tiplari mavjud bo'lib, ular bemorning tish tuzilishi, estetik talablari va vinir materiali asosida tanlanadi. Minimal invaziv yondashuv tish to'qimalarini maksimal saqlashga yordam beradi, full-charxlash esa estetik nuqsonlarni bartaraf etishda foydalidir. Shuning uchun vinirlar uchun charxlash turini tanlashda individual yondashuv va klinik ko'rsatmalar asosiy hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Kizi Z. M. A. DENTAL CARIES IN YOUNG CHILDREN // Scientific Journal Of Medical Science And Biology. - 2024. - T. 2. - №. 2. - C. 89-92.
2. Абдувакилов Ж. У., Зубайдуллаева М. А. Стоматологические аспекты симптомов метаболического синдрома //Scientific Journal Of Medical Science And Biology. - 2024. - T. 2. - №. 2. - C. 113-118.
3. Zubaydullayeva M. A., Norxolov J. J. O. G. L. Stomatologik kasalliklarning oldini olishda og 'iz bo 'shlig 'i gigiyenasi vositalarining ahamiyati //Science and Education. - 2025. - T. 6. - №. 2. - C. 120-124.
4. Baratova S. N., Zubaydullayeva M. A., Ebodov I. M. O. G. L. Tish kariesi profilaktikasining zamonaviy tadqiqotlari //Science and Education. - 2025. - T. 6. - №. 2. - C. 31-35.
5. Abduvakilov J. U. et al. ASSESSMENT OF WHETHER PATIENTS WITH METABOLIC SYNDROME NEED ORTHOPEDIC DENTAL CARE //Journal of Modern Educational Achievements. - 2023. - T. 10. - №. 1. - C. 89-95.
6. Abduvakilov J. U. et al. The state of dental status of patients with metabolic syndrome //Journal of Modern Educational Achievements. - 2023. - T. 10. - №. 1. - C. 96-103.

7. Abduvakilov J. U. et al. METABOLIC SYNDROME IN DENTAL PRACTICE //Journal of Modern Educational Achievements. - 2023. - T. 10. - №. 1. - C. 77-88.